

Rosa villosa

Foto's: Peter Hellings

Nomenclatuur/etymologie

De wetenschappelijke naam *Rosa villosa* werd in 1753 gepubliceerd door Carl Linnaeus. De geslachtsnaam *Rosa* is de klassieke Latijnse naam voor de roos, afgeleid van het Griekse *rhodon*. De soortaanduiding *villosa* is afkomstig uit het Latijn en betekent 'harig' of 'ruig', wat een directe verwijzing is naar de opvallende viltige beharing op de bladeren en de stelen van de bottels. De plant staat in het Nederlands bekend als de bottelroos of viltroos en in het Engels als de *Apple Rose* vanwege de grote, appelvormige rozenbottels.

Voorzitter: voorzitter.nrv@gmail.com
Secretariaat: secretariaat.nrv@gmail.com
Webmaster: webmasternrv@gmail.com

Website: nrvwebsite.nl
Facebook: <https://www.facebook.com/groups/505404964892414>

Taxonomie

Rosa villosa is een wilde rozensoort die deel uitmaakt van een complexe groep binnen het geslacht *Rosa* (sectie *Caninae*). Ze staat bekend om haar viltige bladeren en grote, borstelige bottels.

- Rijk: *Plantae*
- Orde: *Rosales*
- Familie: *Rosaceae*
- Geslacht: *Rosa*
- Soort: *R. villosa*

Synoniemen

De meest voorkomende botanische synoniemen van *Rosa villosa* zijn vaak inwisselbaar gebruikt met *Rosa pomifera* J. Herrm. (wat een illegitieme naam is, maar algemeen wordt gebruikt als 'appelroos'). De naam wordt ook vaak verward met *Rosa tomentosa* Sm. (viltroos), die door sommigen als een aparte soort wordt beschouwd, maar in het verleden is samengevoegd met *R. villosa*. Andere heterotypische synoniemen omvatten onder andere *Rosa arduennensis* Crép., *Rosa alpina* var. *gallaecica* Pau ex Merino, en *Rosa ciliatopetala* Besser.

Variëteiten en cultivars

Rosa villosa wordt in de tuinbouw voornamelijk gewaardeerd vanwege haar grote, eetbare rozenbottels en viltige blad. Er zijn enkele benoemde cultivars, waaronder de bekendste en meest gekweekte:

- 'Wolley-Dod' (ook bekend als 'Wolley Dod's Rose' of 'Duplex'). Deze cultivar staat bekend om zijn halfge vulde, helderroze bloemen en grote, smakelijke, behaarde bottels. Ze is robuuster dan de wilde soort. De bottels van 'Wolley-Dod' zijn groter dan die van de soort en worden vaak gebruikt voor jam en siropen.
- 'Karpattia' (foto): Een cultivar die in landen als Slowakije wordt gekweekt, specifiek voor de commerciële productie van rozenbottels.

Familie

De plant behoort tot de familie *Rosaceae*, de rozenfamilie.

Hoogte

Rosa villosa is een rechtopstaande, bladverliezende struik die uitlopers vormt, waardoor dichte struwelen ontstaan. De volwassen hoogte ligt doorgaans tussen de 1,5 en 2,5 meter.

Bloemkleur

De bloemen zijn enkelvoudig, komvormig en geurend, met een dieproze tot donkerrode kleur. Ze hebben een doorsnede van ongeveer 3 tot 6 centimeter. De kroonblaadjes zijn uniek voor deze soort omdat ze aan de rand vaak zijn voorzien van gesteelde klieren.

Bladkleur

Het blad is opvallend viltig tot dicht behaard aan beide zijden, wat de struik een kenmerkende grijsgroene of blauwgroene tint geeft. De onderkant van de bladeren is vaak bedekt met klieren die bij wrijven een harsachtige geur afgeven. De bladeren zijn geveerd en bestaan uit vijf tot negen deelblaadjes.

Bloeiperiode

De bloei is eenmalig en vindt plaats in de vroege zomer, doorgaans in de maanden juni en juli. De bloemen staan solitair of in kleine trossen van twee of drie bij elkaar. De vruchten (bottels) zijn al in augustus rijp en blijven vaak tot in de winter aan de struik hangen.

Standplaats

Deze wilde roos is flexibel wat standplaats betreft. Ze prefereert volle zon tot halfschaduw. Ze is niet kieskeurig wat de bodem betreft, maar geeft de voorkeur aan kalkrijke, neutrale tot basische bodems die vochthoudend maar goed doorlatend zijn. Ze komt van nature voor in heggen, struwelen, bosranden en op open plekken in loofbossen.

Herkomst

Rosa villosa is inheems in een groot deel van Europa tot aan de Kaukasus. Het oorspronkelijke verspreidingsgebied strekt zich uit over Midden- en Zuid-Europa, en West-Azië tot aan de Kaukasus. Ze is onder andere inheems in België en Nederland, maar daar nemen de populaties in het wild af.

Soort gewas

Het is een bladverliezende, meerjarige houtige struik (*shrub*), bekend om zijn grote, borstelige, eetbare rozenbottels en viltige bladeren. Ze is geschikt als haagplant of voor landschapsbeplanting.

Vermeerderingswijze

De vermeerdering kan op natuurlijke wijze plaatsvinden door worteluitlopers, waardoor ze dichte struwelen vormt. Daarnaast is ze goed te vermeerderen door zaad, hoewel dit enige variatie kan geven. De cultivars worden meestal vermeerderd door enten of stekken om de soortzuiverheid te garanderen.

Klimaatzone

Rosa villosa is zeer winterhard. Ze wordt ingedeeld in USDA hardheidszones 3 tot 8. De plant kan temperaturen verdragen van kouder dan -20°C tot -25°C.

Insecten

De open, schotelvormige bloemen van de bottelroos zijn een belangrijke drachtplant, wat betekent dat ze nectar en stuifmeel levert. Ze wordt druk bevlogen door verschillende insecten, waaronder bijen en vlinders. De plant is ook een waardplant voor de larven van bepaalde insecten. Zoals bij de meeste rozen, kan ze gevoelig zijn voor plagen zoals bladluizen en rupsen.

Bronvermelding

<https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:734665-1>

<https://www.verspreidingsatlas.nl/1087>

<https://temperate.theferns.info/plant/Rosa+villosa>

<https://www.botanischetuinen.nl/nl/plant/1175/bottelroos>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/etymologie	<i>Rosa</i> (roos); <i>villosa</i> (harig/ruig, verwijzend naar het blad en de bottels).
Taxonomie	<i>Rijk: Plantae, Orde: Rosales, Familie: Rosaceae, Geslacht: Rosa, Soort: R. villosa</i>
Synoniemen	<i>Rosa pomifera</i> (vaak gebruikt als appelroos), <i>Rosa tomentosa</i> (viltroos), <i>Rosa arduennensis</i> .
Variëteiten en cultivars	' <i>Wolley-Dod</i> ' (halfgevulde bloem, grote bottel), ' <i>Karpatia</i> ' (bottelproductie).
Familie	<i>Rosaceae</i> (Rozenfamilie)
Hoogte	1,5 tot 2,5 meter.
Bloemkleur	Dieproze tot donkerrood, enkelvoudig.
Bladkleur	Grijsgroen/blauwgroen, dicht behaard (viltig), klierachtig.
Bloeiperiode	Juni tot juli, eenmalig bloeiend.
Standplaats	Volle zon tot halfschaduw, kalkrijke, goed doorlatende grond.
Herkomst	Europa tot Kaukasus (Midden- en Zuid-Europa, West-Azië).
Soort gewas	Bladverliezende, meerjarige houtige struik (bottelroos).
Vermeerderingswijze	Worteluitlopers, stekken, zaad.
Klimaatzone	USDA zone 3 tot 8 (zeer winterhard).
Insecten	Belangrijke drachtplant (nectar/stuifmeel) voor bijen en andere insecten.